

til kbhv-adv-sekr-.

Københavns Vestegns Politi,
Sagsnr. 0700-10170-01102-16

Under henvisning til politikredsens brev af 22. august 2016 skal jeg hermed bede Københavns Vestegns Politi genoverveje sit afslag på min anmodning om aktindsigt af 13. juli 2016.

Efter min opfattelse er afslaget retsstridigt og bygger på ukendskab til de nye bestemmelser i retsplejeloven, der vedrører aktindsigt i bødeforlæg. Det fremgår således ret klart af forarbejdet, at den undtagelse, som Københavns Vestegns Politi i denne konkrete sag tager i anvendelse til at give afslag på aktindsigt, ikke bør anvendes i et tilfælde som dette.

Desuden ses Københavns Vestegns Politi i sin begrundelse for afslag ikke at have forholdt sig til en række kriterier, som opstilles for at meddele afslag på aktindsigt.

Jeg skal desuden henvise til, at jeg har fremsendt en lignende begæring til 11 andre politikredse. Indtil videre har seks kredse imødekommet min anmodning. De resterende er i gang med at behandle anmodningen. Københavns Vestegns Politi er sammen med Midt- og Vestsjællands Politi, samt Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi den eneste kreds, der til dato har fundet, at sagen kræver for mange ressourcer. Dog er begrundelserne forskellige. Disse to andre politikredse er dog i gang med at genbehandle anmodningen efter, at de har modtaget en tilsvarende uddybning, som jeg nu sender til jer.

Om afslaget:

Københavns Vestegns Politi henviser indirekte til, at det vil nødvendiggøre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug, idet afslaget bliver begrundet med, at der er 92 sager. Politikredsen konkretiserer dette ikke nærmere, selv om forarbejderne ellers sætter en 25 timers grænse for sager, hvor der hverken er godtgjort en særlig interesse, eller hvor ansøgeren ikke repræsenterer et medie. Denne grænse bør i øvrigt som udgangspunkt ikke gælde, når ansøger har godtgjort sådan en særlig interesse – eller repræsenterer et medie. Begge dele er tilfældet med min ansøgning.

I andre politikredse er der fundet en praktisk løsning på at finde sagerne frem. Endelig vil dette argument – hvis det accepteres - i praksis umuliggøre enhver temaindsigt i bødeforlæg, som ellers er hele den centrale nyskabelse omkring temaindsigt i retsplejeloven.

Herudover er der spørgsmålet om ressourceforbrug i sig selv.

Jeg har nedenfor indsat og gennemgået de centrale passager fra forarbejdet til retsplejeloven, offentlighedsloven (som retsplejelovens bestemmelse ifølge loven er udformet som) og den betænkning, der ligger til grund for offentlighedsloven.

Heraf fremgår efter min opfattelse tydeligt, at Københavns Vestegns Politis afslag på aktindsigt er uhjemlet.

Af retsplejelovens forarbejder til § 41 g, stk. 3, nr. 1 fremgår følgende:

”De foreslåede stk. 2 og 3 angår det såkaldte identifikationskrav. **Bestemmelserne er udformet på samme måde som § 9 i forslaget til offentlighedsloven (og Offentlighedskommissionens lovudkast)** og har således til formål at sikre, at **der gælder det samme identifikationskrav, uanset om en anmodning om aktindsigt i bødeforlæg, som en juridisk person har vedtaget, skal behandles efter offentlighedslovens eller retsplejelovens regler** herom, jf. ovenfor om stk. 1.”

”Offentlighedskommissionen anfører, at dette såkaldte subjektive identifikationskrav er begrundet i hensynet til myndighedernes ressourceforbrug, jf. betænkningens kapitel 12, pkt. 8.4.2 (side 398).”

Justitsministeriet præciserer ikke yderligere i sit lovforslag, hvad der menes med uforholdsmæssigt ressourceforbrug, men anfører altså i stedet, at bestemmelsen i retsplejeloven er udformet på samme måde som § 9 i offentlighedsloven, der trådte i kraft 1. januar 2014.

Fra bemærkningerne til § 9, stk. 2, nr. 1 i LOV nr 606 af 12/06/2013, lov om offentlighed i forvaltningen fremgår:

”Efter bestemmelsens stk. 2, nr. 1, kan en myndighed m.v., uanset at betingelserne i stk. 1 er opfyldt, afslå at behandle en anmodning om aktindsigt efter § 7, i det omfang behandlingen vil nødvendiggøre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug. Om baggrunden for bestemmelsens indførelse henvises til betænkningens kapitel 12, pkt. 8.5.1 (side 399).”

Vedr. ressourcebruget anfører forarbejdet til loven følgende:

”Det centrale for vurderingen af, om behandlingen af en anmodning om aktindsigt vil nødvendiggøre et – i forhold til ansøgerens interesse i at få indsigt i det konkrete tilfælde – uforholdsmæssigt ressourceforbrug, vil være det forventede tidsforbrug i forbindelse med den pågældende myndigheds behandling af aktindsigtsanmodningen. Der må i den forbindelse lægges vægt på, hvor mange sager eller dokumenter anmodningen om aktindsigt vedrører, ligesom der må lægges vægt på, om aktindsigten på grund af dokumenternes og sagernes indhold vil være kompliceret at behandle. Adgangen til at afslå at behandle en anmodning om aktindsigt vil forudsætte, at det vurderes, at det samlede tidsforbrug for myndighederne i forbindelse med behandlingen af anmodningen – det vil sige såvel fremsøgningen af sagerne eller dokumenterne samt myndighedens vurdering af, om der kan meddeles aktindsigt heri – må forventes at overstige ca. 25 timer (svarende til mere end tre fulde arbejdsdage).”

Det understreges dog samtidig, at 25-timers reglen ikke tænkes anvendt på journalister – eller anmodning, hvori der er godtgjort en særlig interesse.

”Kravet om, at det skal påvises, at behandlingen af anmodningen vil nødvendiggøre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug, indebærer, at såfremt den, der har søgt om aktindsigt, **godtgør en særlig interesse** i sagerne eller dokumenterne, vil myndigheden m.v. være forpligtet til i almindelighed – og således uanset sagens eller dokumenternes omfang – at behandle anmodningen. En myndighed vil i den forbindelse **kun sjældent kunne undlade at behandle en anmodning om aktindsigt, der er fremsat af et massemedie** eller en forsker tilknyttet et anerkendt

forskningsinstitut, da sådanne medier og forskere i almindelighed må antages at have en særlig interesse i aktindsigten, jf. også lovforslagets § 28, stk. 2, nr. 1, og § 29, stk. 2, hvorefter en myndighed kan undlade at foretage ekstrahering med henvisning til et uforholdsmæssigt ressourceforbrug”

Forarbejdet understreget samtidig, at myndigheder ikke bare skal afslå anmodninger om aktindsigt, men i stedet indgå i en dialog om yderligere konkretisering.

”Hvor der er tale om en anmodning om aktindsigt, der vil være ressourcekrævende at behandle, herunder uforholdsmæssig ressourcekrævende, vil en myndighed m.v. dog under alle omstændigheder og således også i forhold til bl.a. journalister kunne anmode den aktindsigtssøgende om at konkretisere, hvad det nærmere er, den pågældende interesserer sig for. Endvidere vil myndigheden efter omstændighederne kunne tilkendegive, at en manglende konkretisering – hvor der ikke er tale om afslag på anmodningen som følge af et uforholdsmæssigt ressourceforbrug – vil indebære længere sagsbehandlingstid.

Meddelelse af afslag på aktindsigt med henvisning til ressourceforbruget bør således meget ofte ikke være den første reaktion på en anmodning om aktindsigt, men myndigheden bør i første række indlede en dialog med den aktindsigtssøgende med henblik på at få afgrænset og konkretiseret anmodningen, således at et eventuelt ressourceproblem ikke længere foreligger.”

Offentlighedsloven bygger på Betænkning nr. 1510/2009.

Heraf fremgår følgende:

”8.5.2. Kommissionen finder, at hensynet til myndighedernes ressourceforbrug tilsiger, at ophævelsen af det subjektive krav suppleres med en bestemmelse, hvorefter der kan meddeles afslag på en anmodning om aktindsigt, hvis behandlingen af anmodningen vil nødvendiggøre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug hos myndigheden, jf. lovudkastets § 9, stk. 2, nr. 1.

Ved vurderingen af, om behandlingen af en anmodning om aktindsigt vil nødvendiggøre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug, må der lægges vægt på, hvor mange sager eller dokumenter anmodningen om aktindsigt vedrører. Endvidere må der lægges vægt på, om sagen eller dokumenterne indholdsmæssigt vil være komplicerede at behandle. Hvis det uforholdsmæssige ressourceforbrug skyldes, at forvaltningsmyndigheden har undladt f.eks. at journalisere sagens (sagernes) akter behørigt, kan bestemmelsen dog ikke af den grund bringes i anvendelse.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at den aktindsigtssøgende – som nævnt under pkt. 8.4.1 – vil opfylde det foreslåede identifikationskrav, hvis den pågældende har angivet et tema, f.eks. ”brevveksling, der vedrører den såkaldte smiley-ordning”. I sådanne tilfælde kan det efter kommissionens opfattelse alene kræves, at vedkommende myndighed (f.eks. Fødevarestyrelsen) foretager en søgning i journalsystemet under anvendelse af de oplagte søgeord, og at den medarbejder, der behandler aktindsigtsanmodningen, foretager en umiddelbar overvejelse med hensyn til, hvilke dokumenter der må anses for omfattet af anmodningen. Myndigheden er således ikke forpligtet til på anden måde, f.eks. ved manuel gennemgang af journalsystemet at søge efter dokumenter, der er omfattet af anmodningen. Det vil i sådanne tilfælde, hvor der anmodes om aktindsigt i et ”tværgående spørgsmål” ikke kunne udelukkes, at det ikke lykkes myndigheden at identificere alle dokumenter, der vedrører anmodningen.

Kravet om, at det skal påvises, at behandlingen af anmodningen vil nødvendiggøre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug indebærer, at såfremt den, der har søgt om aktindsigt, godtgør en særlig interesse i sagerne eller dokumenterne, vil myndigheden være forpligtet til i almindelighed – og således uanset sagens eller dokumenternes omfang – at behandle anmodningen. En myndighed vil i den forbindelse kun sjældent kunne undlade at behandle en anmodning om aktindsigt, der er fremsat af et massemedie eller en forsker tilknyttet et anerkendt forskningsinstitut, da sådanne medier og forskere i almindelighed må antages at have en særlig interesse i aktindsigten, jf. nærmere kapitel 14, pkt. 3.1.2.2.”

Og

”Der kan dog være grund til at fremhæve, at meddelelse af afslag på aktindsigt med henvisning til myndighedens ressourceforbrug er en mere ekstraordinær undtagelse, der ikke udtrykkeligt er anerkendt i f.eks. Norge og Sverige.”

Sammenfattende kan man altså sige, at

- myndigheder – og altså også politiet, idet retsplejelovens § 41 g, stk. 3, nr. 1 er udformet som offentlighedslovens § 9, stk. 2, nr. 1 – kun ekstraordinært kan bringe den ressourcemæssige undtagelse i spil.
- myndigheder vil være forpligtet til at behandle anmodningen, når den aktindsigtssøgende (’enhver’) ’godtgør en særlig interesse i sagerne eller dokumenterne’. En 25-timers grænse for arbejdstid anvendt i forbindelse med at behandle anmodningen gælder ikke, hvis der er godtgjort en særlig interesse.
- betænkningen fremhæver foruden den ret, som ’enhver’ har, at medier ’i almindelighed må antages at have en særlig interesse i aktindsigten’, og at myndigheden således ’kun sjældent’ bør afvise aktindsigt til pressen. Heraf følger, at 25-timers-reglen som udgangspunkt ikke finder anvendelse på journalister.
- betænkningen fremhæver desuden ikke bare antallet af sager som rettesnor for, om en anmodning vil nødvendiggøre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug. Den fastslår også, at myndigheden ’må der lægges vægt på, om sagen eller dokumenterne indholdsmæssigt vil være komplicerede at behandle.’

Ad pkt. 1:

Der foreligger efter min opfattelse ikke en sådan ekstraordinær situation. Politiet ses desuden ikke at have godtgjort, at min anmodning skulle tage mere end 25 timer at behandle.

Ad pkt. 2:

I min anmodning af 13. juli 2016 anfører jeg, at ”aktindsigten sker som et led i en journalistisk research i samarbejde med Ugebrevet A4/Avisen.dk.”

Den særlige interesse, som betænkningen omtaler, ses altså at være godtgjort i min anmodning. Heraf følger, at myndigheder jf. betænkningen vil være ”forpligtet til i almindelighed” at behandle min anmodning.

Har politikredsen haft behov for yderligere oplysninger om den særlige interesse, har jeg netop i min henvendelse bedt om at blive kontaktet, hvis der var behov for yderligere oplysninger. Det har en række politikredse gjort, men ikke Københavns Vestegns Politi.

Jeg skal supplerende oplyse, at formålet er at sætte fokus på arbejdsmiljø, specielt undersøge hvilke typer af arbejdsmiljøsager, der ender med bødeforlæg. Hensigten er en journalistisk beskrivelse af dette. Derfor har jeg søgt den samme aktindsigt hos alle 12 politikredse.

Med Midt- og Vestjyllands Politi har jeg aftalt en enkel praktisk model til at imødekomme anmodningen.

Såfremt Københavns Vestegns Politi fastholder sit afslag, vil det have en betydelig slagside i forhold til den research, det er muligt at foretage på det strafferetlige felt. Det vil være meget uhensigtsmæssigt.

Den godtgjorte interesse ses ikke at have indgået i politiets overvejelser i forbindelse med afslaget. Det ses heller ikke at have indgået i politiets overvejelser, hvordan sagens ressourceforbrug placerer sig i forhold til 25 timers-reglen – om dette tal må formodes at ligge over eller under 25 timer. Det ses heller ikke, at politiet har overvejet, hvorfor interessen i nærværende sag ikke er godtgjort i et omfang, så 25 timers-reglen i det hele taget sættes ud af spil, som omtalt i forarbejdet til bestemmelsen.

Ad pkt. 3:

Jeg er journalist og ansat som redaktør i Kaas & Mulvad. Jeg foretager denne research i et samarbejde med Ugebrevet A4, som vil bringe historierne. Det følger altså af betænkningen, at jeg som journalist har en retslig særstilling, der går ud over ”enhver”, og at den påberåbte bestemmelse ”kun sjældent” bør tages i brug over for journalister.

Dette forhold ses ikke at have indgået i overvejelserne i forbindelse med afslaget. Se i øvrigt mine bemærkninger vedr. pkt. 2 om det forventede tidsforbrug.

Ad pkt. 4:

Københavns Vestegns Politi synes at sidestille det forhold, at behandling af en begæring om aktindsigt kræver en vis portion arbejdstid, med den præmis for afslag fra betænkning 1522/2009, der forudsætter at ’sagen eller dokumenterne indholdsmæssigt vil være komplicerede at behandle’.

Denne slutning er efter min opfattelse forkert. Min anmodning kan efter min opfattelse ’indholdsmæssigt’ ikke siges at være kompliceret at behandle – alene fordi den skønnes at kræve nogen arbejdstid hos politikredsen.

At anmodningen kræver sagsbehandling er ikke det samme, som at sagsbehandlingen 'indholdsmæssigt' er kompliceret. Der er ingen avancerede juridiske spørgsmål, der skal tages stilling til. Sagerne skal blot gennemgås – herunder for eventuelt anonymisering – men dette arbejde er ikke i sig selv noget, der 'indholdsmæssigt' kan begrunde, at politiet afslår at give aktindsigt.

Dette forhold ses ikke at have indgået i overvejelserne i forbindelse med afslaget.

Såfremt fremfindingen af sagerne volder Københavns Vestegns Politi besvær, vil jeg foreslå at tage kontakt til overassistent Linda Mikkelsen fra Midt- & Vestjyllands Politi (Mobil 61 90 21 39, mail: lmi006@politi.dk). Hun og jeg har gennemgået en enkel metode til at foretage en afgrænsning af sagerne, som formodes at kunne anvendes af de øvrige politikredse til at minimere ressourceforbruget.

Jeg skal med disse ord anbefale Københavns Vestegns Politi om at genoverveje sit afslag og hurtigst muligt meddele mig, hvordan politiet stiller sig til sagen, idet jeg ellers agter at klage afslaget til Statsadvokaten i København, der som bekendt har en klagefrist på fire uger.

Såfremt kredsen holder fast i sit afslag, skal jeg henstille til, at kredsen i sit afslag inddrager de relevante betragtninger vedr. ressourceforbrug, herunder det forventede forbrug af arbejdstimer, 25 timers-reglen, og hvorfor det forhold, at ansøger er journalist og har godtgjort en interesse i at få aktindsigt, ikke bør føre til, at anmodningen imødekommes.

Jeg anmoder endnu en gang om at få materialet i elektronisk form og gerne sendt til min eller firmaets e-boks.

Mvh

Nils Mulvad